

Brynja Stefánsdóttir

Randi Benedikte Brodersen

Útgefið af Iðnú með styrk úr Þróunarsjóði námsgagna

Sjá höfundarrétt undir:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Indhold i opgavesamlingen til antologien *GLØD*

Forord	3
Opgavesæt til kapitlet "Samtidslitteratur"	4
Opgavesæt til 37 litterære tekster:	
"på café" – af Randi Benedikte Brodersen (2016)	5
"flyv" – af Randi Benedikte Brodersen (2016)	7
"Selvoptaget Ensomhed" – af Brynja Stefánsdóttir (2016)	9
"Under Træet" – af Jens Monrad (2015)	11
"Tre Slags" – af Dorthe Nors (2011)	13
"Den Blå Engel" – af Sólrún Michelsen (2009)	16
"Pendlerne" – af Simon Fruelund (2007)	19
"Sit Eget System" – af Helle Helle (2000)	23
"Den Tredje, Hver Måned" – af Jan Sonnergaard (2000)	26
"Kaffe" – af Peter Adolphsen (2000)	29
"Brystholder" – af Jacob Ejersbo (2000)	31
"Min Mors Hånd" – af Pia Tafdrup (1998)	35
"Bjørn Og Eg Skal På Fjelltur" – af Jon Fosse (1994)	36
"Den Blomstrende Have" – af Naja Marie Aidt (1993)	37
"Jeg Civiliserer Mig Om Morgen" – af Kirsten Hammann (1992)	41
"Korrespondens" – af Tove Jansson (1987)	44
"Don Dobbeltliv" – af Dan Turèll (1985)	47
"Abrikostræerne findes" – af Inger Christensen (1981)	49
"Elskede discodronning" – af Michael Strunge (1980)	50
"I Kloster" – af Suzanne Brøgger (1979)	52
"Firbenets lille glædessang" – af Peter Seeberg (1974)	55
"Frække Jensen" – af Klaus Rifbjerg (1964)	57
"Smil" – af Benny Andersen (1964)	60
"Jalousi" – af Thit Jensen (1955)	62
"En Ønskeseddel" – af Edith Rode (1950)	63
"Allrakäraste syster" – af Astrid Lindgren (1949)	65
"Tænk, hvis jeg sad på månen" – af Halfdan Rasmussen (1950)	68
"Aben" – af Poul Henningsen (PH) (1948)	71
"Det første møde" – af Tove Ditlevsen (1944)	73
"Et brev fra Afrika" – af Karen Blixen (1931)	76
"Solen og Maanen" – af Knud Rasmussen (1921)	78
"Fusijama" – Johannes V. Jensen (1907)	80
"Gennem Rosenborg Have" – af Herman Bang (1899)	82
"Karens Jul" – af Amalie Skram (1885)	84
"Vanddraaben" – af H.C. Andersen (1848)	87
"Vanddraaben" – tegnet af Jens Monrad (2015)	87
"Epistel 452" – af Ludvig Holberg (1748–1954)	89
Opgave til forberedelse af mundtlig eksamen	91

Forord

Opgaverne i denne samling af opgavesæt er til alle 37 litterære tekster i antologien *GLØD*. Der er også én opgave til kapitlet "Samtidslitteratur" i *GLØD* og et eksempel på en opgave til forberedelse af mundtlig eksamen, til sidst.

GLØD er redigeret af Randi Benedikte Brodersen, Brynja Stefánsdóttir og Jens Monrad og udgivet af forlaget Iðnú i 2016. Jens har illustreret *GLØD* og har også tegnet logo-skyen som står på forsiden af *GLØD* og på alle opgavesider.

Opgaverne er udarbejdet af Brynja Stefánsdóttir og Randi Benedikte Brodersen og er stillet gratis til rådighed – på Iðnú's hjemmeside – til alle elever og lærere som bruger *GLØD*. En samlet udskrift af alle opgaver kan også købes gennem Iðnú, i Iðnú's boghandel, Brautarholti 8, 105 Reykjavík. Se: www.idnu.is. Men alle opgaver kan printes, bruges og tilpasses enkeltvis, som lærere og elever måtte ønske og have behov for.

Alle opgavesæt er tredelte – bortset fra opgaven til forberedelse af mundtlig eksamen – og indeholder tre typer differentierede opgaver og mange forskellige typer opgaver og samarbejdsopgaver. I mange opgaver indgår forskellige arbejdsformer og dialogbaseret arbejde og mundtligt og skriftligt samarbejde. Og i nogle opgaver indgår også tegnearbejde – som fx kan være at tegne videre på tegninger i *GLØD* af Jens. Det giver plads til et mangefold af forskellige stemmer for at udvikle ny forståelse, indsigt og kundskab.

Vi ønsker at imødekomme og stimulere alle elevers læringsbehov og måder at lære på og at styrke alle elevers færdigheder i at forstå, læse, skrive, tale og lytte til dansk og har derfor udviklet tre forskellige typer opgaver:

- A-opgaver – som er enkle opgaver på ord-niveau, fx om ords betydning, bøjning og udtale
- B-opgaver – som er på tekst-niveau og går dybere ind i teksters indhold, fx gennem læse-spørgsmål med tanke på forståelse af indhold
- C-opgaver – som er de mere selvstændige opgaver som sætter teksterne ind i en kontekst, fx en litteraturhistorisk kontekst. C-opgaver rummer bl.a. spørgsmål med fokus på tekstanalyse og inviterer også ofte til kreativ brug af dansk, fx ved at elever skriver digte og historier og også inddrager performance-elementer.

Vi har fået økonomisk støtte til at udvikle opgaver af det islandske forskningsråd Rannís og praktisk og teknisk støtte af både Iðnú og Kommunikationsafdelingen ved Universitetet i Bergen. Vi har nydt godt af at have gode arbejdsforhold og nyttige faciliteter på vores arbejdspladser. Vi takker for al støtte, hjælp og imødekommenhed vi har fået.

Vi ønsker god arbejdslyst til alle som bruger *GLØD* og arbejder med opgaverne, og håber at både tekster og opgaver, især sammen, giver lyst til mere dansk sprog- og litteraturarbejde og åbner for glæden ved litteraturanalyse.

Vi tager gerne imod alle slags tilbagemeldinger og takker på forhånd for forbedringsforslag og rettelser.

Bergen i marts 2017

Brynja Stefánsdóttir
brs@fb.is
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti

Randi Benedikte Brodersen
randi.brodersen@uib.no
Universitetet i Bergen

Opgave til kapitlet "Samtidslitteratur"

Lav først opgave A og så B og C når du har arbejdet med flere af de nyeste tekster i *GLØD*, dvs. især litteratur som er udkommet efter år 2000. For da får du indblik i en del af samtidslitteraturen og ser det genre-mæssige og tematiske mangefold.

Opgave A

Læs side 16–17 i *GLØD*, og lav til hvert afsnit en liste med ca. 5 ord som du opfatter som de vigtigste ord. Hvad betyder disse nøgleord? Slå ordenes betydning op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk. Skriv gerne alle disse ord og deres betydning i dit skrivehæfte eller på et ark. Skriv de første 5 ord og deres betydning her:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Opgave B

Tænk på et par islandske samtidsforfattere som du kender, og de temaer, problemstillinger og genrer du kender fra deres bøger. Diskutér med din sidekammerat om der er karakteristiske træk i de bøger som minder om dem I finder i dansk samtidslitteratur. Nogle træk er nævnt i *GLØD* i kapitlet "Samtidslitteratur". Hvilke træk er vigtige, og hvorfor?

- 1) fordi
- 2) fordi
- 3) fordi

Opgave C

Skriv en definition af begrebet samtidslitteratur, og lad denne definition indgå i en sammenfatning af kapitlet "Samtidslitteratur" på side 16–17 i *GLØD*. Genbrug gerne nogle af dine nøgleord fra opgave A. Skriv først nogle stikord, eller lav et tankekort. Skriv så din sammenfatning på ca. **100–150 ord** på dansk i dit skrivehæfte eller på et ark. Læs derefter din sammenfatning op for din sidekammerat. Revider til sidst jeres sammenfatninger, og flet dem sammen til én fælles tekst på **150 ord** på dansk.

"på café" (2016)

af Randi Benedikte Brodersen

Opgave A

Se på indholdsfortegnelsen på side 3–5 i *GLØD*, og find nogle ord fra digtet "på café" (på side 19) som også står i indholdsfortegnelsen. Skriv dem ned:

Tegn en illustration, eller lav en kollage til digtet. Du kan enten tegne alt det du finder og ser i digtet, eller lave en kollage med ting du forbinder med ordet "café", inspireret af digtet. Hvis du laver en kollage, kan du også klippe billeder og tegninger og evt. ord ud af ugeblade, aviser og reklamer.

Du kan vælge at lave opgave A sammen med din sidekammerat.

Opgave B

Hvad hedder de to personer i digtet? (De er forfattere og med i *GLØD*, og måske har du allerede fundet deres navne i opgave A).

Hvem er Niels Klim?

Hvad er en epistel?

Hvad hedder den periode vi kalder oplysningstiden, på islandsk?

Hvornår begynder og slutter perioden?

Hvorfor hedder perioden oplysningstiden?

Læs om oplysningstiden på side 188 i *GLØD*. Skriv så nogle stikord. Luk bogen, og genfortæl nu med egne ord hvad der kendetegner perioden. Brug **50–80 ord**.

Opgave C

Vælg **A** eller **B**, og skriv **150–200 ord** på dansk.

- A. Du er på café og møder en forfatter som er med i *GLØD*. Hvem vælger du at møde? Læs det aktuelle forfatterportræt i *GLØD*, og skriv nu nogle stikord du vil bruge i din samtale med forfatteren. Skriv så dine replikker og forfatterens, som en samtale. Hvad taler I om?
- B. Vælg to forfattere i *GLØD*. Læs forfatterportrætterne af de to valgte forfattere. Brug stof fra portrætterne, og skriv stikord til et café-digt, evt. inspireret af café-digtet på side 19 i *GLØD*. Skriv så et digt på 20–30 linjer. Læs nu først digtet op for dig selv, så for din sidekammerat, og til sidst læser I hinandens digte op for klassen eller en mindre gruppe.

[illegible]

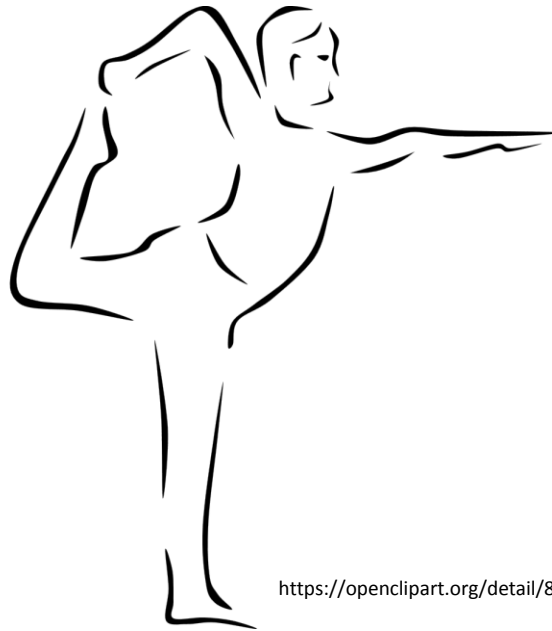

"flyv" (2016)

af Randi Benedikte Brodersen

Opgave A

Find og understreg (med blyant) alle kropsord i digtet "flyv" på side 21–22 i *GLØD*. Kropsordene er substantiver (navneord). Sæt pile ud fra alle kropsdele på tegningen, og skriv hvad de hedder:

<https://openclipart.org/detail/8244/yoga-poses-stylized>

Find og sæt streg under bevægelsesverber (-udsagnsord) i digtet, og notér alle imperativer (bydeformer) i skemaet, fx "spred" og "træk". Notér også verbernes grundform, infinitiv (navnemåde). Det er den form du finder når du slår op i en ordbog. Grundformen ender som regel på -e.

Infinitiv (navnemåde)	Imperativ (bydeform)

--	--

Opgave B

Kombiner sammen med din sidekammerat 10 substantiver (navneord) og verber (udsagnsord) fra A-opgaven I bedst kan lide, i sætninger med verberne i bydeform (fra diget digtet "flyv" på side 21–22 i *GLØD*).

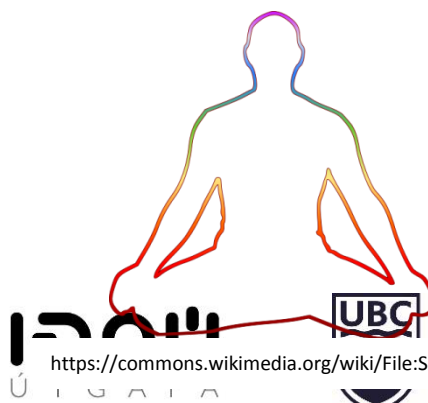
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Udfør parvis – eller i en gruppe på tre – digtet som en dialogisk performance. Du står og læser en ytring med en bevægelse op. Din sidekammerat udfører bevægelsen. Du læser næste ytring op. Din sidekammerat udfører også bevægelsen til den. Og sådan fortsætter I indtil I har præsenteret hele digtet som performance for klassen. Eller optag jeres performance på jeres telefoner, og vis den til jeres lærer. – Hvis vejret er godt, kan I lave øvelsen udenfor.

Opgave C

Diskutér – gerne i en gruppe på to eller tre – hvad der er typisk for digtet "flyv" på side 21–22 i *GLØD*. Tag udgangspunkt i illustrationen på side 20 i *GLØD*, og illustrationen ovenfor og nedenfor, og brug også ét eller flere af spørgsmålene i analysemodellen på side 13 i *GLØD*, fx punkt 4, 6, 7 og 8.

Skriv så stikord til en mundtlig præsentation på 2–3 minutter hvor I skiftes til at have ordet. Præsenter resultatet af jeres analyse for klassen, eller evt. for en mindre gruppe, hvis klassen bliver delt op i to eller tre grupper.

"Selvoptaget ensomhed" (2016)

af Brynja Stefánsdóttir

Opgave A

Se på tekstens titel og illustrationen på side 25 i *GLØD*. Hvad forventer du at teksten handler om? Skriv fem sætninger på dansk.

Opgave B

Teksten er et essay. Læs om essaygenren – på Litteratursiden.dk: www.litteratursiden.dk/artikler/om-essayet-den-fjerde-genre – og find og notér eksempler på tre typiske genretræk i essayet "Selvoptaget ensomhed" som også er nævnt i teksten "Om Essayet – den fjerde genre".

Skriv en kort sætning på islandsk om indholdet i hvert afsnit i essayet hvor du gengiver det vigtigste i hvert afsnit.

Opgave C

Hvordan slutter essyetet "Selvoptaget ensomhed" på side 27 i *GLØD*, og hvordan slutter et essay typisk?

Skriv nu selv et kort essay om "Selvoptaget ensomhed" hvor du først giver dit bud på essayets tema og problematik og bagefter reflekterer omkring hvad der engagerer dig i essayet: Hvad sætter gang i nye tanker og ideer? Brug gerne personlige eksempler, hvis det er aktuelt. Skriv **150 ord** på dansk.

[illegible]

"Under træet" (2016)

af Jens Monrad

Opgave A

Læs tegneserien "Under træet" på side 29–32 i *GLØD* to gange, og skriv de ord ned som er nye for dig. Slå ordenes betydning op, og notér ord og betydning i skemaet nedenfor. Lyt også til ordenes udtale ved at klikke på højttaler-symbolet i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk. Gentag udtalen når du har lyttet til den digtet "flyv" på side 21–22 i *GLØD*.

Opgave B

Se på taleboblerne og tegningerne i tegneserien "Under træet". Lav så spørgsmål til 10 af boblerne, og stil dine spørgsmål til din sidekammerat. Spørgsmålene kan fx begynde med hv-ord: *Hvem, hvad, hvorfor, hvordan* og *hvornår*. Svarene kan begynde med *fordi*. Et eksempel på et spørgsmål og et svar kan være:

*Hvorfor går tegneseriens hovedperson ofte turer i Frederiksberg Have?
Fordi han synes at det er et eventyrligt sted.*

Notér de 5 svar som overrasker dig mest eller som du synes bedst om.

Opgave C

Hvordan er sutte-traditionen i Island? Hvordan bliver børn vænnet af med at bruge sut? Kender du en der har haft svært ved at holde op med at bruge sut?

Snak med din sidekammerat om hvem I hver især kender som bruger eller har brugt sut. Hvis I ikke kender nogen, kan I finde på en historie sammen. Genbrug gerne svar-punkter fra opgave B. Genbrug også gerne punkter fra hinandens historie i jeres egen, og evt. også fra tegneserien på side 29–32 i *GLØD*. Notér stikord til jeres sutte-historier, eller lav et tankekort for at komme i gang. Diskutér hvilket budskab jeres historier skal have, og find også en sprælsk og appetitvækkende titel.

Skriv hver en historie – eller skriv en fælles historie – på **150 ord** på dansk.

[illegible]

"Tre slags" (2011)

af Dorte Nors

Opgave A

Disse udtryk i venstre side af skemaet er fra novellen "Tre slags" på side 35–39 i *GLØD*. Dan par af de danske udtryk og de islandske oversættelser ved at sætte de rette tal ind i på de tomme pladser, eller træk linjer mellem udtryk der hører sammen. Brug konteksten til hjælp.

1	"blære sig" (s. 35)		loka trantinum
2	"vigte sig med" (noget) (s. 35)		monta sig
3	"række tunge" (s. 35)		klína því framan í okkur
4	"det går ikke så ringe" (s. 35)		slá um sig með
5	"høje flabe" (s. 36)		hlutirnir gengu upp
6	"klappe kaje" (s. 36)		hitt og þetta
7	"tørre vores næser i det" (s. 36)		Ulla
8	"tingene faldt i hak" (s. 36)		hafa hann æðandi um
9	"ditten og datten" (s. 37)		verða til vandræða
10	"have (ham) rendende for" (s. 37)		gera sig að fífla
11	"bragte ulykke" (s. 37)		gengur alls ekki illa
12	"at dumme sig" (s. 38)		háir monstrassar

Hvad taler drengene om når de taler om "Djævlaøen"? Hvorfor?

Hvad sigter Svend til når han taler om at give Mikkel "lidt knippelsuppe" (på side 38 i *GLØD*)?

Opgave B

1. Novellen hedder "Tre slags" (s. 35 i *GLØD*), men hvilke tre slags handler den om?

2. Hvor er de mennesker fra som er jyder?

3. Hvad vil det sige at "ville af med nogen" (s. 35)?

4. Hvor arbejder Mikkels far?

5. Hvordan gik det for Mikkel i skolen?

6. Hvordan reagerer vennerne da Mikkel flytter til København?

7. Hvor får Mikkel arbejde?

8. Hvad vil Mikkel købe i kiosken som de ikke sælger?

9. Hvordan ser Mikkel ud når han kommer til festen om lørdagen?

10. Hvem er Karina?

11. Der står at Mikkel "moonede" ad dem (s. 38). Hvad betyder det?

12. Hvorfor tæskede de Mikkel?

13. Hvad betyder det at han "ikke skal komme her og tro, at han er noget" (s. 39)?

14. Hvad hedder jeg-personen i novellen? Hvad fortæller det os som læsere?

15. Hvorfor modsiger jeg-personen ikke Svend i slutningen af novellen?

Opgave C

Tid, sted og miljø er tre elementer der tilsammen giver læseren et billede af den historiske og sociale kontekst som en litterær tekst udspiller sig i.

Tid

Fortalt tid: den tid som handlingen foregår i

Fortællende tid: den tid eller tidsrum som det fortalte fortælles i.

Sted

Nogle gange ved vi som læsere ikke hvor en historie eller fortælling konkret foregår, men stedet kan også være konkret og navngivet og spille en rolle for fortællingen. Stedets betydning er ofte vigtig og hører med i en analyse.

Miljø

Også miljøet spiller ofte en vigtig rolle, selvom det ikke er nævnt eksplicit. Med miljø menes de omgivelser hvor handlingen eller en situation finder sted eller foregår. Der er ofte tale om at personer præges af deres miljø. Et miljø kan være et borgerligt miljø, et arbejdsmiljø, et overklassemiljø osv.

Jørgensen, Keld Gall 1994. *Litterær analyse*, København: Munksgaard, s. 39-40.

Beskriv tid, sted og miljø i novellen "Tre slags" på side 35–39 i *GLØD*. Læs først spørgsmålene i analysemodellens punkt 4 på side 13 i *GLØD*. Skriv **150 ord** på dansk.

"Den blå engel" (2009) af Sólrún Michelsen

Opgave A

Søg oplysninger på internettet, og find ud af hvad den blå farve ofte symboliserer. Knyt denne symbolik til novellen, og giv dit bud på hvad den blå farve står for i novellen "Den blå engel" på side 41–43 i *GLØD*.

Hvorfor ser den unge mand sig selv som en engel?

Hvorfor hedder novellen "Den blå engel"?

Hvilke billeder ser hovedpersonen på himlen?

Opgave B

1. Hvor går den unge mand i "Den blå engel" hen, da han er steget ud af bussen (s. 41 i *GLØD*)?

2. Hvordan er vejret?

3. Hvor sætter den unge mand sig?

4. Hvorfor føler den unge mand sig nedgjort?

5. Hvorfor er den unge mand så træt?

6. Hvordan har den unge mand det?

7. Hvad ønsker den unge mand sig i en bøn?

8. Hvilken tanke ophidser den unge mand?

9. Hvad fortæller den unge mand om sin søster?

10. Hvilke erfaringer har den unge mand haft med piger?

11. Hvorfor vil den unge mand ikke røre den lille dreng hvis bold havner i hans skød?

12. Hvad tæller den unge mand? Hvorfor gør han det?

13. Hvorfor stikker den unge mand en hånd ind under jakken?

Opgave C

Personkarakteristik

Brug analysemodellens punkt 5 på side 13 i *GLØD*. Beskriv den unge mand i "Den blå engel" på side 41–43. Hvordan bliver han skildret? Hvad får vi at vide om ham, hvordan han har det og hvordan han føler sig, dvs. hvilke *direkte* oplysninger får vi. Og hvad får vi at vide om ham ved at iagttage hans adfærd, hvad han gør og ikke gør, dvs. *indirekte* oplysninger. Skriv **150 ord** på dansk.

[illegible]

"Pendlerne" (2007) af Simon Fruelund

Opgave A

Hvad betyder novellens titel "Pendlerne" (side 45 i *GLØD*)?

Hvilke personer møder vi i novellen?

Hvor befinder alle personerne sig?

Og hvor er de på vej hen?

Hvilke former for transport bruger vi i Island?

Hvilken type transport kan du bedst lide: _____

Skriv tre fordele og tre ulemper ved denne transportform.

Fordele (+)	Ulemper (-)

Ekstra opgave med fokus på udtale af endelser. Vælg en af pendlernes historie i novellen. Marker de ord i din pendlerhistorie som har *r* i begyndelsen af ord og stavelser eller i endelser. Lyt til ordenes udtale i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk ved at klikke på højtalersymbolet.

Læs historien højt med fokus på udtalen af *r* i begyndelsen af ord og i endelser. Husk at vi ofte ikke kan høre selve *r*-lyden i endelser. Læg især mærke til udtalen af endelser.

Læs derefter historien op for klassen, eller indtal den som lydfil, og aflever den til din lærer.

Opgave B

Besvar hvert spørgsmål med mindst tre sætninger på dansk.

1. Den første pendler (s. 45 i *GLØD*) skal skilles. Hvorfor? Hvordan har han det med det?

2. Pendler nummer to bliver kaldt "hunulven" på sin arbejdsplads (s. 46 i *GLØD*)? Hvor arbejder hun? Hvordan er hendes arbejdsplads anderledes nu end der hvor hun arbejdede før?

3. Pendler nummer tre har en hemmelighed han ikke deler med sin kone. Hvilken hemmelighed er det? Hvorfor siger han at han ikke vil dele den med sin kone? Kan der måske være en anden grund til at han holder det hemmeligt?

4. Den fjerde pendler har en bil, men han bruger den ikke. Hvorfor gør han ikke det? Hvad har ændret sig i hans liv?

5. Den femte pendler er på vej hjem fra en fyr som hun har overnattet hos. Hvor bor hun? Hvorfor? Og hvad overrasker hende når hun kommer hjem? Hvorfor snakker hun om "bilvask" (s. 47 i *GLØD*)?

6. Hvordan har livet ændret sig for den sjette pendler, den 57-årige lektor i spansk? Nævn mindst to positive og to negative ændringer.

7. Den syvende pendler er chauffør (s. 49 i *GLØD*). Hans kone tilbyder ham en aftale. Hvad går aftalen ud på, og hvordan har manden det med den?

8. Den sidste pendler er en kvinde. Hvad får vi at vide om hendes liv, hendes udseende og hendes tanker?

Opgave C

Fortæller og synsvinkel

Hvilken slags fortæller bruger Simon Fruelund i "Pendlerne" på side 45–49 i *GLØD*? Hvilken synsvinkel benytter han sig af? Er synsvinklen den samme i alle pendler-historierne, eller er der flere forskellige synsvinkler? Skriv **150 ord** på dansk.

Opgave C (fortsat)

Personkarakteristik

Find sammen i en gruppe med to eller tre af dine klassekammerater. Lav hver især korte beskrivende personkarakteristikker af alle pendlerne på side 45–50 i *GLØD*. Lad hver karakteristik være på **40–50 ord** på dansk.

Del jeres personkarakteristikker med hinanden ved at læse dem op for hinanden. Har jeres pendlerne noget til fælles? Hvad er det?

Og hvem har mest til fælles? Og hvad er det?

Du og din sidekammerat studerer ved Københavns Universitet og er pendlere. I rejser sammen hver dag. Giv hinanden stikord om jer selv, fx alder, interesser, studier og familieforhold. Skriv så en pendler-historie om hinanden – som minder om de andre pendler-historier i novellen. Skriv **150 ord** på dansk.

"Sit eget system" (2000)

af Helle Helle

Opgave A

Beskriv hvad du ser på illustrationen til novellen på side 51 i *GLØD*.

Se på illustrationen og novellens titel. Hvad tror du novellen handler om?

Hvad er kompost? Slå først ordet op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk. Læs så teksten "Kompost – mere end en gødningskilde" på Økologisk Landsforenings hjemmeside: <http://okologi.dk/landbrug/projekter/planteavl/kompost-til-oeget-jordfrugtbarhed/kompost-mere-end-bare-en-goedningskilde>. Beskriv så med egne ord hvad kompost er, gerne i form af en kort definition:

Nævn mindst fem ting som vi kan putte i komposten. Spørg også gerne andre i din klasse: Er der nogen som har erfaring med at kompostere?

Diskutér med din sidekammerat: Hvilke fordele og ulemper er der ved at kompostere? Og er der måske flere fordele eller ulemper? Og for hvem?

Fordele (+)	Ulemper (-)

Opgave B

1. Hvorfor havde kvinden i Helle Helles novelle "I Sit eget system" (s. 51–52 i *GLØD*) bestilt en mand til at komme?

2. Hvad var i vejen med æblerne?

3. Hvorfor er alle de æbler et problem for komposten?

4. Hvorfor tror kvinden at manden græder?

5. Hvad ser kvinden som bekræfter at det er den mand hun havde bestilt?

6. Hvorfor kan kvinden ikke gå ud og tale med manden?

7. Hvad har manden på imens han arbejder?

8. Hvad synes kvinden om mandens arbejde?

9. Hvad er i vejen med mandens "system"?

10. Hvad konkluderer kvinden i novellens slutning?

Opgave C

Budskab og tolkning

Hvilke grunde kan der være til at kvinden i novellen "I Sit eget system" (side 51–52 i *GLØD*) ikke kan knappe sine bukser?

Hvis du tænker på træet i haven som et symbol på kvindens liv og læser novellen igen med det i tankerne, hvordan kan du så tolke manden og hans adfærd?

Hvad kan være novellens budskab? Diskutér med din sidekammerat. Skriv hver **100 ord** på dansk. Læs så jeres svar op for hinanden. Flet til sidst jeres svar sammen til en fælles tekst på **150 ord**.

Læs nu begge jeres fælles svar op for hinanden, og lyt til hvordan jeres tekst er bygget op. Revidér så jeres svar med tanke på struktur: Hvad kan være logisk at begynde med i det første afsnit? Hvad passer ind i midterdelen i et afsnit eller to? Og hvad kan fungere som afslutning i sidste afsnit?

Skriv jeres reviderede svar ind her:

"Den tredje, hver måned" (2000)

af Jan Sonnergaard

Opgave A

I novellen "Den tredje, hver måned" på side 55–59 i *GLØD* er *tredje* er et ordenstal. Det angiver rækkefølge og henviser i titlen til dag nummer tre i en måned. Datoer står normalt med tal og punktum, og vi udtaler dem altid som ordenstal. Hvordan skriver og udtaler du de 10 første datoer i måneden?

1.	
2.	
3.	<i>Tredje</i>
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Hvordan er dine daglige rutiner? Beskriv en typisk dag i dit liv. Hvornår står du op? Hvad sker der om morgenen? Og i løbet af dagen? Hvad laver du før du går i seng om aftenen? Og hvornår går du i seng? Brug korte og enkle sætninger og disse strukturmarkører: *Først, så, derefter, når og til sidst*. Skriv **100 ord** på dansk.

[illegible]

Opgave B

1. Hvordan ser det ud i mandens lejlighed i novellen "Den tredje, hver måned" (s. 55–56 i GLØD)?

2. Hvorfor har manden glædet sig til "den tredje"?

3. Hvilken lyd hører manden?

4. Hvordan er mandens økonomi? Hvor står det i teksten? Henvis til side og afsnit.

5. Hvad skal manden, når han går ud første gang i teksten?

6. Hvad er der sket for den rare pakistaner?

7. Hvordan så barnet ud?

8. Hvad er der galt med barnet?

9. Hvorfor kan han ikke lide barnet?

10. Hvad gør han for at hjælpe barnet?

11. Hvad laver barnets far?

12. Hvad laver manden, efter at han kommer tilbage til lejligheden?

13. Hvad skal han med pengene i kuerten?

Opgave C

Personkarakteristik

Direkte og indirekte beskrivelse

Fortælleren kan direkte sige noget om personers udseende, opførsel eller karakteregenskaber.

Fx Hun har lyst hår og blå øjne; hun taler meget og er ligeglad med hvad andre synes; hun er stædig og giver aldrig op.

Ved den indirekte beskrivelse må vi selv danne os et indtryk af personerne ud fra oplysninger som:

- a) hvad en person siger om sig selv
- b) hvad en person gør (og ikke gør)
- c) forholdet mellem det en person siger og gør
- d) hvad andre siger om en person
- e) hvordan andre reagerer over for en person

Oplysningerne om direkte og indirekte beskrivelse ovenfor er fra Jørgensen, Keld Gall 1994. *Litterær analyse*, København: Munksgaard, s. 36-38.

Giv en personkarakteristik af hovedpersonen i novellen "Den tredje, hver måned" på side 55–59 i *GLØD*. Brug gerne spørgsmålene under punkt 5 i analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Skriv ca. **100 ord** på dansk.

"Kaffe" (2000)

af Peter Adolphsen

Opgave A

I andet afsnit af teksten "Kaffe. En Seeberg-pastiche" på side 61 i *GLØD* står der at arbejderne på fabrikken "altid talte om ubetydeligheder" og at de fik "sagt både et og andet gennem tonefald og den slags, der kommer efter mange ord år på samme arbejdsplads".

Se på og lyt til de følgende ytringer, og forklar hvordan vi kan forstå dem. Der vil ofte være flere måder at forstå dem på.

Læs de fem spørgsmål op med forskelligt tonefald og forskellig trykplacering på ordene, og bemærk hvordan du kan bruge tonefald og tryk så du får lagt forskellige betydninger ind i ytringerne.

Har du et ur?	
Har din telefon nok batteri?	
Kan du nå vandet?	
Vil du tale med mig?	
Min søn har lavet lektier hele weekenden!	

Opgave B

1. Hvad husker hovedpersonen Inger af drømmen hun har haft i historien "Kaffe" på side 61–62 i *GLØD*?

2. Hvad er Ingers job?

3. Hvad taler kollegerne på Ingers arbejdsplads om i frokostpausen?

4. Hvad siger et af kontorbudene til Inger?

5. Hvad og hvordan svarer Inger i første omgang?

6. Hvad og hvordan svarer Inger lidt senere?

7. Hvordan slutter novellen?

Opgave C

Der bliver nævnt et billede fra en drøm i første afsnit i teksten, på side 61. Hvordan bliver billedet afspejlet i resten af pastichen? Og hvad er en *pastiche*?

Vælg **A** eller **B**, og skriv **150 ord** på dansk (på et eget ark).

A. Tror du at drømme har en betydning? Har du nogensinde drømt noget som har hjulpet dig når du skulle tage en stor eller svær beslutning? Har du nogensinde fortalt nogen om dine drømme?

B. Den østrigske psykiater og neurolog Sigmund Freud (1856–1939) er kendt for sine teorier om drømmetydning. Læs om og beskriv hans teorier. Brug fx *Den Store Danske*. Beskriv til sidst også kort hvordan du selv tolker og oplever et par af dine drømme som du husker bedst eller som har haft en særlig betydning for dig.

"Brystholder" (2000)

af Jakob Ejersbo

Opgave A

Læs novellen "Brystholder" på side 65–75 i *GLØD*, og se så nøje på illustrationen. Hvilke elementer fra novellen kan du genkende i illustrationen?

Novellens titel er "Brystholder". Hvorfor tror du at forfatteren har valgt netop den titel? Tror du at brystholderen i novellen symboliserer noget på et dybere plan? Og hvad kan det være?

Opgave B

1. Hvorfor skal jeg-personen til samtale hos Kirstine i "Brystholder" på side 65–75 i *GLØD*?

2. Hvad er jeg-personens første indtryk af Kirstine?

3. Hvad trøster jeg-personen sig med?

4. Hvordan beskrives Kirstines lejlighed?

5. Hvad bliver jeg-personen spurgt om til samtalen?

6. Hvad vil Henrik gerne vide om Kirstines brug af tændstikker?

7. Hvad fortæller jeg-personen om Kirstines tøj?

8. Henrik siger "vi har et liv – hun har pænt tøj" (side 67). Hvorfor siger han det?

9. Hvorfor synes jeg-personen at det er så spændende at komme hos Kirstine?

10. Hvor meget får jeg-personen for at gøre rent og hvor lang tid tager det?

11. Hvad fortæller jeg-personen om Kirstines livsstil?

12. Hvorfor tror Henrik ikke at Kirstine får menstruation?

13. Hvad fortæller jeg-personen om affaldsspanden på toilettet?

14. Hvordan reagerer Kirstine når jeg-personen taber en hylde fra køleskabet?

15. Hvordan tolker Henrik Kirstines reaktion på den ødelagte hylde?

16. Hvorfor tror Henrik at der er noget "kinky" ved Kirstine (s. 71)?

17. Hvad finder jeg-personen i Kirstines seng?

18. Hvilken telefonbesked overhører jeg-personen?

19. Hvorfor kommer jeg-personen til at oversprøjte TV skærmen med møbelspray?

20. Hvad ender jeg-personen med at gøre?

21. Hvad bliver jeg-personen nødt til at gøre når Kirstine kommer hjem?

22. Hvorfor bliver jeg-personen længere hos Kirstine?

23. Hvem kommer om aftenen?

24. Hvad sker der når jeg-personen kommer til at vælte tøjposen bag forhængen?

25. Hvad laver jeg-personen på et møntvaskeri?

26. Hvad føler jeg-personen når hun cykler fra møntvaskeriet?

27. Hvordan reagerer jeg-personens veninde når hun ser hende?

Opgave C

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*, og læs punkt 4: tid sted og miljø og punkt 5: personerne. Brug punkterne i dine svar nedenfor.

Fortæl om de to kvinder i novellen "Brystholder" på side 65–75 i *GLØD*. Hvem er de, og hvordan er deres forhold?

Hvordan er de to kvinders miljø forskelligt? Hvordan bliver kvinderne påvirket af deres miljø?

"Min mors hånd" (1998)

af Pia Tafdrup

Opgave A

Studér tegningen på side 79 i *GLØD*, og find alle hav-ord i digtet "Min mors hånd" (side 79). Find også ord som angiver dyr eller planter i havet, og skriv dem på et ark.

Gør tegningen færdig ved at tegne nogle af dyrene og planterne ind i tegningen. Sæt din signatur på illustrationen, ved at skrive dit navn i nederste højre hjørne, under "Monrad".

Opgave B

Jeg-personen skriver i linje 2 i digtet: "husker hvordan jeg blev til", og det kan betyde 'blive selvstændig' eller 'fri'.

Diskutér med din sidekammerat hvad I hver især husker af jeres oplevelse af at lære at skrive?

Eller hvad I husker af tidligere oplevelser af at skrive eller tegne. Skriv fem-seks sætninger om jeres erfaringer, og flet dem sammen til en tekst som handler om jer begge to.

Opgave C

Vælg **A** eller **B**. Skriv **150 ord** på dansk.

A. Hvornår synes du at forældre skal give slip på deres børn, og hvorfor? Hvad kan børn og unge gøre når de oplever at forældrene ikke løsner grebet?

B. Skriv en personlig historie om frihed, formet som et digt. Hvad er frihed for dig? Og hvornår og hvordan føler du dig fri i skolen eller hjemme?

Du kan også skrive de tanker og associationer som du forbinder med at skrive. Skriv korte enkle sætninger. Måske kan du skrive dig fri for noget du vil af med eller videre med? En situation eller et minde du ikke bryder dig om, som fx et skænderi eller uvenskab.

Fyld til sidst liv i nogle af dine sætninger ved at bruge tillægsord som beskriver tingene på en mere kreativ måde.

Brug gerne fiktive og kreative indslag, fx et glimt fra en drøm, fantasier eller ønsketænkning.

"Björn og eg skal på fjelltur" (1994)

af Jon Fosse

Opgave A

Se på det første afsnit i novellen "Björn og eg skal på fjelltur" på side 81 i *GLØD*. Hvor mange ord kan du finde som er ens eller næsten ens på islandsk og norsk?

Hvilke ord finder du som er næsten som på dansk, men bliver stavet anderledes? Skriv de norske og de danske ord ved siden af hinanden.

Er der ord som du hverken synes ligner dansk eller islandsk? Hvilke ord er det?

Hvilke ord i hele teksten gør at du forstår det meste af indholdet ud fra ordenes kontekst? Og hvilke ord har du evt. brug for at slå op i en ordbog?

Opgave B

1. Nævn tre ting som Bjørn og jeg-personen skal have med på deres fjeldtur i historien "Bjørn og eg skal på fjelltur" (side 81 i *GLØD*).

2. Hvor bestemmer de to drenge sig for at slå sig ned?

3. Hvordan lykkedes det drengene at få fat i nogle øl?

4. Hvordan synes drengene øl smager?

5. Hvad vil jeg-personen skrive en sang om?

6. Hvad betyder ordet "jomfru"? Og hvorfor er Bjørns sidste svar humoristisk?

Opgave C

Titel, budskab og tolkning

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Læs punkt C7. Skriv din besvarelse på et ark papir.

Hvad fortæller titlen om tekstens indhold?

Hvordan vil du sige at titlen fortæller eller opsummerer tekstens indhold?

Er der måske glimt af et budskab i titlen? Eller kan du ud fra titlen få en idé eller nogle tanker om et budskab?

Diskutér mulige tolkninger af teksten med din sidekammerat, og skriv dem så ned. Præsenter dem for klassen eller en mindre gruppe.

Lad din besvarelse fylde ca. én A4-side (ca. 300-350 ord).

"Den blomstrende have" (1993)

af Naja Marie Aidt

Opgave A

Find ti ord der beskriver den have som vi finder i novellen "Den blomstrende have" på side 85–89 i *GLØD*, og skriv ordenes betydning på islandsk.

1			6		
2			7		
3			8		
4			9		
5			10		

Tid, sted og miljø

Studér analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Se på punkt 4 i c), og svar disse spørgsmål om tid, sted og miljø i novellen.

Tid: Hvornår på året foregår novellen, og i hvilket år?

Sted: Hvor foregår novellen?

Miljø: Hvordan er det miljø som vi hører om i novellen? Brug eksempler fra novellen i dit svar. Sæt sidetal i parentes efter de eksempler du bruger.

Opgave B

1. Hvilke personer er i haven i novellens begyndelse?

2. Hvad laver Mette det meste af tiden?

3. Hvad lavede de to drenge efter at de spiste kage?

4. Hvad lavede de to drenge om aftenen?

5. Hvor gamle var de to drenge?

6. Hvad siger Erik om Mette efter at drengene bestiger klinten?

7. Hvad er Thomases reaktion på Eriks tanker om Mette?

8. Hvad skete der imens de to drenge skrællede kartofler?

9. Hvilken hemmelighed deler Erik med Thomas?

10. Hvad beder morfaren Mette om?

11. Hvorfor skal Erik måske flytte til England?

12. Hvad havde Thomas lyst til lige inden de sejler med færgen?

Opgave C

Forstil dig at du og din sidekammeret er bedste venner og har været på sommerferie sammen.

Besvar sammen disse spørgsmål: Hvor har I været, og hvad har I oplevet? Hvad er det sjoveste I har oplevet sammen? Brug stof fra novellen "Den blomstrende have" (side 85–89 i *GLØD*) i jeres egen fortælling om jeres sommerferie. Jeres historie er på **200 ord** på dansk.

[illegible]

"Jeg civiliserer mig om morgenen" (1992)

af Kirsten Hammann

Opgave A

Se på illustrationen og titlen på digtet på side 91 i *GLØD*. Læs digtet op for din sidekammerat, og lad så din sidekammerat genfortælle i grove træk hvad digtet handler om.

Brug analysemodellens punkt 2 "Omfang og opbygning" (under C) på side 13 i *GLØD*. Hvordan er digtets omfang og opbygning? Hvor mange strofer er der, og hvor mange linjer er der i de forskellige strofer?

Stroferne bliver kortere i løbet af digtet? Hvilken virkning giver det at de bliver kortere?

Opgave B

Arbejd sammen to og to, og se på sproget i digtet "Jeg civiliserer mig om morgenen" på side 91–92 i *GLØD*: Hvilke handlingsord og handlingsudtryk bruger jeg-personen til at udtrykke hvad det vil sige at være "et menneske" som "civiliserer sig"?

Hvilke ord er neutrale hverdagsord? Og hvilke er negativt ladede?

Handlingsord og -udtryk:

Neutrale hverdagsord:

Negativt ladede ord:

Fortæl hinanden i 5-6 korte og enkle jeg-sætninger hvordan I hver især "civiliserer" jer om morgenen. Genbrug gerne ord og udtryk fra digtet, men prøv at bruge positivt ladede ord. Læs

Opgave C

Personkarakteristik

Hvad får vi eksplicit at vide om jeg-personen i digtet "Jeg civiliserer mig om morgenen" på side 91-92 i *GLØD*?

Hvad får vi ellers at vide om jeg-personen?

Fortæl om en person som civiliserer sig om morgenen. Det må gerne være en fiktiv person. Du kan fortælle om personen i dit eget digt.

[illegible]

"Korrespondens" (1987)

af Tove Jansson

Opgave A

Hvad er et haiku som er nævnt i første brev i novellen "Korrespondens" på side 95 i *GLØD*? Slå ordet op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk. Find et eksempel (på dansk eller oversat til dansk), og skriv det nedenfor.

Brevene i novellen er skrevet på svensk. Find 10 ord som er ens i dansk og svensk.

Find 10 ord som du synes ligner dansk meget, men som skrives anderledes på svensk. Skriv begge ord ned.

Er der ord som du synes ligner islandsk mere end dansk? Hvor mange ord fandt du?

Opgave B

Hvad fortæller den japanske pige Tamiko om sig selv og sit liv i novellen "Korrespondens" på side 95–98 i *GLØD*?

Find de steder i brevene fra japanske Tamiko hvor hun skriver om Finland og Japan.

Hvad får du at vide om Finland?

Hvad får du at vide om Japan?

Fortæl om vejret og årstiden i brevene.

Opgave C

Vælg **A** eller **B** og skriv **150 ord** på dansk

A. Vælg et af de japanske fanbreve i brevnovellen "Korrespondens" på side 95–98 i *GLØD*, og skriv et svar på dansk til Tove Jansson. Begynd fx med: "Kære Tove Jansson".

Du kan søge oplysninger om Finland på nettet, hvis du har brug for det, og du kan også læse om Tove Jansson i forfatterportrættet på side 94 i *GLØD* for at få idéer til svar og evt. spørgsmål du kan stille.

B. Undersøg, beskriv og definér haiku-genren. Slå først ordet op i *Den Danske Ordbog* – på ordnet.dk og i *Den Store Danske*. Nævn to danske eksempler – skrevet af kendte danske forfattere og gerne skrevet af forfattere som er med i *GLØD* – og skriv de to digte nedenfor. Skriv til sidst dit eget haiku, og læs det op for din klasse.

[illegible]

"Don Dobbeltliv" (1985)

af Dan Turèll

Opgave A

Se på illustrationen til novellen "Don Dobbeltliv" og novellens titel på side 101 i *GLØD*. Hvad forventer eller tror du at novellen handler om? Skriv fem sætninger på dansk om det indhold du forventer at finde i novellen.

Opgave B

1. Hvem er Don Dobbeltlivs venner, og hvad laver de sammen?

2. Kun én person var bedre terningspiller end Don dobbeltliv; hvem var det?

3. Hvorfor fik Don Dobbeltliv det kaldenavn?

4. Hvad var Stjernecaféen for en klub?

5. Hvad fortæller novellen om Don Dobbeltlivs forhold til kvinder?

6. Hvad lever Don Dobbeltliv af?

7. Hvad slags hotel ejer Don Dobbeltliv?

8. Hvorfor bor Don Dobbeltliv to steder?

9. Hvorfor arbejder Don Dobbeltlivs kvinder ikke?

10. Hvorfor besøger jeg-personen Maria når Don Dobbeltliv er hos Eva?

11. Hvem kendte til Don Dobbeltlivs levemåde?

12. Hvad skete en dag som jeg-personen påstår, *måtte* ske?

13. Hvad var det for en uforudset situation der medførte at dette skete?

14. Hvad talte de to kvinder om?

15. Hvornår blev Don Dobbeltliv sidst set på Stjernecaféen?

16. Hvordan døde Don Dobbeltliv?

17. Hvem mistænkte politiet for at have dræbt Don Dobbeltliv?

18. Hvordan blev de frikendt?

19. Hvem dræbte Don Dobbeltliv?

Opgave C

Feminisme og ligestilling

Beskriv det billede novellen "Don Dobbeltliv" (side 101–107 i *GLØD*) giver af kvinders stilling, og sammenlign det billede med kvinders stilling i familien og samfundet i dag. Fokusér på ligheder, forskelle og ændringer.

Skriv **150 ord** på dansk på et A4-ark.

"Abrikostræerne findes" (1981)

af Inger Christensen

Opgave A

Find sammen med din sidekammerat ét eksotisk ord som begynder med bogstavet *a*. Sæt ordet sammen med verbet (udsagnsordet) "findes" to gange, og I har nu første strofe, som i uddraget af Inger Christensens digtsamling *alfabet* på side 109–110 i *GLØD*.

Find to sjove ord som begynder med bogstavet *b*. Gerne ord som betegner noget spiseligt. Sæt de to ord sammen med verbet (udsagnsordet) "findes". Det er jeres anden strofe.

Find 7–9 ord som betegner noget spiseligt og som begynder med *c*. Fordel dem på tre linjer, som i Inger Christensens digt. Brug verbet "findes" i første linje.

Find 11–13 ord der begynder med bogstavet *d*, og sæt dem op som i Inger Christensens digt, fordelt på 5 linjer.

Find 15–17 ord som begynder med bogstavet *e*, og fordel dem på 8 linjer som i Inger Christensens digt.

Prøv at finde både naturord og kulturord og konkrete ord og abstrakte ord i jeres strofer (som vi også finder i Inger Christensens tekst).

Opgave B

Vælg de ord som I begge bedst kan lide fra opgave A, og skriv dem ind i illustrationen. Vælg først ét ord som begynder med *c*, så ét som begynder med *d* og til sidst ét med *e* – til hver af de tre tomme kasser. Diskutér og notér jeres begrundelse for jeres valg: Hvorfor vælger I netop *de* tre ord til illustrationen?

Vælg så de ord I bedst kan lide af jeres andre ord, og sæt også dem ind i illustrationen. Tilføj jeres navn under illustrationen.

Opgave C

Inger Christensen er systemdigter og digtsamlingen *alfabet* er et eksempel på (modernistisk) systemdigtning. Hvilke to systemer er det som forfatteren bruger til at give digtet dets specielle struktur eller opbygning? Læs først spørgsmål 2 i analysemodellen på side 13 i *GLØD*, og gå så tilbage til opgave A. For her har du også arbejdet med den aktuelle struktur. Læs derefter også forfatterportrættet i på side 108 i *GLØD* og den korte analyse som findes af *alfabet* på Litteratursiden.dk: <http://www.litteratursiden.dk/analyser/christensen-inger-alfabet>.

Hvor i litteraturhistorien hører digtsamlingen *alfabet* hjemme? Hvilke særlige kendetegn har den aktuelle periode? Hvilke af disse kendetegn finder du i Inger Christensens digtuddrag? Og i det digt du har skrevet sammen med din klassekammerat?

Skriv **150 ord** på dansk.

"Elskede discodronning" (1980)

af Michael Strunge

Opgave A

Find fem ord i digtet "Elskede discodronning" på side 113–114 i *GLØD* som er nye for dig og som du måske ikke forstår. Slå dem op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk, eller i en anden dansk-dansk ordbog.

Stilistiske greb

Se på form og sprog i teksten: store bogstaver, parenteser, punktummer, linjeskift, leg med ord, fremmedord og metaforer. Markér disse stilistiske greb i teksten, og beskriv den virkning disse greb har på dig som læser.

Opgave B

Hvad handler digtet om? Skriv mindst fem sætninger på dansk om digtets indhold.

Personkarakteristik

Find de oplysninger som beskriver discodronningen, og lav en personkarakteristik hvor du bruger disse oplysninger.

Vælg **A** eller **B**, og skriv **200 ord** på dansk.

B. Find en islandsk lyriker som slår igennem i 1980'erne i Island. Fortæl om hende eller ham, og genfortæl mindst ét af hendes eller hans digte. Find til sidst lighedstræk mellem denne lyrikers digt og Michael Strunges digt.

[illegible]

"I kloster" (1979)

af Suzanne Brøgger

Opgave A

Tænk på en nonne. Lav en brainstorming, og skriv på et ark alle de ord, tanker, forestillinger og følelser som du forbinder med en nonne. Beskriv så en nonne set med dine øjne.

Se på dette citat fra Brøggers tekst på side 119 i *GLØD*: "en så handlekraftig, udadrettet og harmonisk flok spøgefugle som nonnerne."

Forklar med dine egne ord på dansk hvordan Brøgger ser nonnerne.

Hvilke ligheder og forskelle er der mellem din beskrivelse af en nonne og det billede som Brøgger giver? Hvad er den vigtigste lighed? Og den største forskel?

Opgave B

1. Hvad er det ifølge Suzanne Brøgger som motiverede kvinder før i tiden og i 1979 til at gå i kloster?

2. Hvilket spørgsmål får Brøgger ofte når hun fortæller at hun lever alene? Hvordan svarer hun på spørgsmålet? Forklar hendes svar.

3. Brøgger angriber "normalitetsidealet". Hvordan er dette ideal i 1979, og hvorfor ser Brøgger det ikke som et ideal?

4. Brøgger nævner Peter Handkes historie. Historien handler om en kvinde som vælger at være alene, og om hvordan hendes omgivelser ikke forstår hende. Hvad er Brøggers pointe med denne historie? Forklar.

Opgave C

Vælg **A** eller **B**, og skriv **200 ord** på dansk.

A. Klosterliv. Tænk over nogle få modsætninger som Suzanne Brøgger præsenterer i teksten "I kloster" på side 119–120 i *GLØD*: ensomhed vs. samvær, overfladiskhed vs. fordybelse, åndsliv vs. verdsligt liv. Find og beskriv fordele og ulemper ved klosterlivet sammenlignet med en almindelig verdslig tilværelse eller omvendt.

B. Kvinder før i tiden. Reflektér over kvinders stilling før i tiden. Hvilke muligheder havde kvinder? Suzanne Brøgger udtrykker i teksten "I kloster" at hun ville have valgt at gå i kloster fremfor at få børn og være husmor – eller hjemmegående. Hvad er eller kan være Brøggers begrundelse? Kunne du forestille dig at have valgt et lignende liv som hjemmegående eller hjemmearbejdende? Hvorfor? Eller: Hvorfor ikke? Og hvad er forskellen når du perspektiverer til nutiden? Kender du forældre som er hjemmegående eller har været det?

[illegible]

"Firbenets lille glædessang" (1974)

af Peter Seeberg

Opgave A

Teksten "Firbenets lille glædessang" på side 123–124 i *GLØD* er skrevet i en beskrivende stil og indeholder mange adjektiver (tillægsord). Find 10 adjektiver i teksten, og oversæt dem til islandsk.

Skriv dine egne sætninger med fem af adjektiverne (tillægsordene).

1	
2	
3	
4	
5	

Opgave B

1. Hvad laver firbenet i første afsnit?

2. Hvordan er stemningen i første og andet afsnit?

3. Hvordan bliver faren (isl. *hættan*) præsenteret?

4. Hvor flygtede firbenet hen da det blev bange?

5. Hvad opdager firbenet?

6. Hvad finder firbenet uden at forstå hvad det er?

7. Hvilken ændring sker til sidst i historien?

8. Hvordan er stemningen til sidst i historien?

Opgave C

Titel, budskab og tolkning

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Læs hjælpespørgsmålene til punkt 7.

Hele historien "Firbenets lille glædessang" på side 123–124 i *GLØD* kan læses i overført betydning (symbolsk). Læs historien igen med det i tankerne, og forklar hvordan den kan læses.

Skriv **150 ord** på dansk.

[illegible]

"Frække Jensen" (1964)

af Klaus Rifbjerg

Opgave A

Se på novellens titel og illustrationen på side 127 i *GLØD*, og diskuter med din sidekammerat hvad I forestiller jer at teksten handler om. Måske hjælper det at slå ordet "fræk" op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk.

Sid to og to, og læs hver for sig: Skriv alt det ned som gør det klart for dig at novellen ikke sker i nutiden, men for nogle år siden. Sammenlign så hinandens punkter, og skriv først alle jeres fælles punkter op og så dem I hver især har som ikke er fælles.

Opgave B

1. Beskriv Jensens kælder i novellen "Frække Jensen". Eller tegn kælderen hvis du foretrækker at tegne den.

2. Hvad var Jensens job?

3. Hvad lavede Jensen i baglokalet i novellen "Frække Jensen" (side 127–132 i *GLØD*)?

4. Hvad føler jeg-personen imens han skriver i novellens begyndelse?

5. Hvornår blev Jensens lyster opflammet ifølge fortælleren?

6. Hvad gjorde drengene først inden de gik med Jensen ind i baglokalet?

7. Hvad skulle drengene give Jensen lov til i stedet for et radiorør?

8. Hvad skete i mørkekammeret?

9. Hvordan beskriver jeg-personen oplevelsen i mørkekammeret?

10. Hvilken slags billeder havde Jensen, og hvorfor mener jeg-personen ikke at han fik dem at se?

11. Hvad følte jeg-personen når han endelig fik lov til at se Jensens billeder?

12. Hvad beslutter jeg-personen sig for at gøre næste dag?

13. Hvorfor går han ind i værkstedet?

14. Hvad ser han bag forhængen til mørkekammeret?

15. Hvad gør jeg-personen efter det han ser?

16. Hvilke følger har det for Jensen?

17. Hvilke følger har det for jeg-personen?

Opgave C

Fortælleren i novellen "Frække Jensen" (side 127–132 i *GLØD*) afslører sig selv og sin egen grænse. Novellen hører hjemme i den litterære strømning eller retning som kaldes bekendelseslitteratur. Hvad forbinder du med bekendelseslitteratur?

Slå ordet "bekendelseslitteratur" op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk og i *Den Store Danske*. Hvilken betydning har ordet?

Hvilke eksempler på bekendelser finder du i novellen "Frække Jensen"?

Skriv **150 ord på dansk**.

Hvad forbinder du med bekendelseslitteratur?
Begrebets betydning:
Eksempler på bekendelser i "Frække Jensen":

"Smil" (1964) af Benny Andersen

Opgave A

Find 10 ord som er nye for dig i digtet "Smil" på side 135–136 i *GLØD*. Er der ord du ikke umiddelbart forstår? Hvilke ord er det? Notér dem i skemaet, slå dem op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk, og skriv ordenes betydning.

Dansk ord	Betydning (evt. på islandsk)	Dansk ord	Betydning (evt. på islandsk)

Opgave B

Hvem smiler jeg'et i digtet til?

Hvorfor smiler jeg'et?

Hvornår smiler du? Hvem eller hvad får dig til at smile, grine eller le?

Find sammen med din sidekammerat eksempler på nogle humoristiske situationer som får jer begge til at smile, grine eller le. Skriv to af dem ned, og skriv derefter en situation ned som ikke får jer til at grine. Fortæl en anden gruppe de tre situationer, og se om de kan gætte hvilken situation I ikke synes, er morsom.

Diskutér til sidst: Hvordan kan den situation som ikke er morsom, blive morsom?

Opgave C

Brug analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Analysér digtet "Smil" (side 135–136 i *GLØD*) ved at bruge analysemodellens punkt 2, 3, 4, 7 og 8.

Skriv alene eller sammen med din sidekammerat et "smile-digt". Brug gerne en form af navneordet *smil* eller verbet *smile* i hver linje, og brug også en del af de ord som du lærte i A-opgaven.

"Jalousi" (1955)

af Thit Jensen

Opgave A

Læs første side af teksten "Jalousi" på side 139 i *GLØD* op sammen med to sidekammerater. Bestem først hvem der er fortæller, hvem der har rollen som Kærligheden, og hvem der er Jalousien. Og notér de ord som er nye for jer i jeres notesbog. Slå så ordenes udtale og betydning op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk, og skriv begge dele ned.

Opgave B

Beskriv de to figurer på første side i teksten, Kærligheden og Jalousien, ved at lave en kort personkarakteristik. Brug gerne hjælpespørgsmålene i analysemodellens punkt 5 på side 13 i *GLØD*.

Personkarakteristik af Kærligheden

Personkarakteristik af Jalousien

Opgave C

Diskutér sammen med din sidekammerat, eller evt. i en gruppe på tre, hvilken genre teksten "Jalousi" tilhører. Placer teksten på tidslinjen på side 14–15 i *GLØD*, og undersøg hvad der kendetegner det aktuelle år og årti som teksten er fra: Hvad kendetegner litteraturen? Hvad kendetegner kunsten? Og hvad samfundet?

"En ønseseddel" (1950)

af Edith Rode

Opgave A

Illustrationen til novellen "En ønseseddel" på side 143 i *GLØD* er en tegneserie af novellens handling. Se nøje på illustrationen, og skriv din egen historie. Du kan skrive de tanker der dukker op når du tænker på dine egne eller andres ønsker, eller en samtale eller ord og ytringer til talebobler til illustrationen. Brug ord du kender, og skriv gerne korte og enkle sætninger.

Opgave B

1. Hvorfor skal pigen skrive en ønseseddel?

2. Hvad ønsker pigen sig på novellens første side?

3. Hvad ønsker hendes veninder sig?

4. Hvorfor bliver faren sur på hende?

5. Hvorfor mangler hun hverken pels eller kjoler?

6. Nævn mindst tre ting som hun overvejer at skrive på ønsesedlen i første omgang

7. Nævn mindst tre ting som hun skriver på ønsesedlen i anden omgang

8. Hvad skriver hun på ønsesedlen i tredje omgang?

9. Hvorfor må hun bede sin far om en ny ønskeseddel?

10. Hvordan er farens reaktion, når hun beder om en ny ønskeseddel?

Opgave C

Tid, sted og miljø

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Brug punkt 4, og beskriv tiden, stedet og miljøet. Hvilke træk i novellen "En ønskeseddel" på side 143–146 i *GLØD* viser at den ikke foregår i samtiden? Husk sidehenvisninger til de oplysninger du finder i novellen og noterer i din beskrivelse.

Tid:
Sted:
Miljø:

"Allrakäraste syster" (1949)

af Astrid Lindgren

Opgave A

Arbejd sammen to og to og diskuter illustrationen og tekstens titel på side 149 i *GLØD*. Hvad tror I at denne historie handler om? Genfortæl tekstens indhold på dansk eller islandsk. Brug **50-80 ord**.

Denne tekst er på svensk. Skriv den første sætning på side 149 på svensk som den står i *GLØD*, og skriv den derefter på dansk nedenunder og til sidst på islandsk.

Første sætning på svensk:
På dansk:
På islandsk:

Hvor mange ord er helt ens på to sprog? Hvor mange ord er næsten ens? Hvilke ord er helt forskellige på to eller alle tre sprog?

Find ét billede af en ven eller en i din familie på din telefon eller pc. Fortæl din sidekammerat lidt om personen på billedet. Hvem er det? Hvornår er billedet fra?

Hvilke tanker og følelser vækker jeres billeder i jer? Bliver I glade af at se på jeres to billeder? Og hvorfor?

Opgave B

1. Hvad kunne søsteren i "Allrakäraste syster" (side 149–151 i *GLØD*) da hun var nyfødt?

2. Hvad skal man gøre for at Ylva-lis navn skal lyde smukt?

3. Hvem kan bedst lide Barbro?

4. Hvem kan faren bedst lide?

5. Hvem kan moren bedst lide?

6. Hvilket sprog har Barbro og Ylva-li?

7. Hvem er Nicko?

8. Hvem er Ruff og Duff?

9. Hvorfor kunne Barbro ikke få en hund?

10. Hvordan er pigernes heste?

11. Fortæl om "De Snälla".

12. Hvad fortæller Ylva-li som får Barbro til at græde?

13. Hvorfor har forældrene været urolige?

14. Hvad har faren købt til Barbro?

15. Hvordan slutter novellen?

Opgave C

Hvordan er novellen "Allrakäraste syster" på side 149–151 i *GLØD* bygget op? Brug analysemodellens punkt 2 på side 13.

Hvilke træk i novellen gør at den minder om et eventyr?

Vælg opgave **A** eller **B** og skriv **120 ord** på dansk.

- A. Skriv en historie om et barn som får en lillesøster eller lillebror og bliver jaloux på lillesøsteren eller lillebroren.
- B. Genfortæl en anden af Astrid Lindgrens historier om en stærk helt som du kender. Og lad en beskrivelse af denne helt indgå i din genfortælling.

[illegible]

"Tænk, hvis jeg sad på månen" (1950)

af Halfdan Rasmussen

Opgave A

Find på YouTube "Tænk, hvis jeg sad på månen", som står på side 153–154 i *GLØD*, og vælg om du vil lytte uden at følge med i teksten, eller om du vil følge med i teksten mens du lytter.

Lyt først bare til hele sangen i sin helhed, for at forstå essensen: Hvad handler sangen om fortalt i et par enkle sætninger?

Lyt så én gang mere og nu efter landenavne og person-ord. Find alle landenavne i teksten, og så alle personord. Skift nu alle landenavne ud med navne på dine favoritlande og alle personord med navne på mennesker som du kender og er glad for.

Slå ordet "neger" op i *Den Danske Ordbog* på ordnet.dk. Hvad betød ordet tidligere, og hvad betyder ordet i dag? Hvilket andet ord bruger vi i dag?

Opgave B

Find og notér alle jeg-personens handlinger i sangen "Tænk, hvis jeg sad på månen" på side 153–154 i *GLØD*: Hvad gør jeg-personen helt konkret? Hvordan vil du beskrive jeg-personen?

Notér de tanker og associationer du får ved at lytte til månesangen.

Søg oplysninger om månen i *Den Store Danske*, på *planetariumet.dk*: www.planetariumet.dk/astronomi-rumfart/solsystemet/maanen og på *rundetaarn.dk*: www.rundetaarn.dk/observatoriet/solsystemet/2300-2/. Beskriv månens faser og den betydning de har for livet på jorden. Lad din beskrivelse være på ca. 100 ord.

Opgave C

Vælg **A** eller **B**, og skriv **150-200 ord** på dansk.

- A. Digtet "Tænk, hvis jeg sad på månen" er fra 1950, og digtets jeg-person forestiller sig at sidde på månen og se ned på jorden. Hvornår satte det første menneske sin fod på månen? Og hvem var det? Og hvem har været på månen siden?
- B. Hvad vil det sige at leve "i fred og ro" for dig? Og hvad gør du og mange af dine jævnaldrende for at "at passe godt på jorden"? (de to citerede udtryk er fra Halfdan Rasmussens måne-digt på side 154 i *GLØD*).

[illegible]

"Aben" (1948) af Poul Henningsen

Opgave A

Find "Aben" på YouTube. Luk din bog, og lyt til sangen med bogen lukket og med øjnene lukkede. Lyt først bare efter udtalen. Lyt så en gang mere mens du følger med i teksten på side 155 i *GLØD*. Læg mærke til ord du (gen)kender, og ord som er nye for dig. Hvilke ord er nye for dig? Skriv de nye ord og deres betydning ned.

Opgave B

Hvad får vi at vide i sangen at aben kan?

Hvorfor tror du jeg'et gerne vil være som aben?

Hvordan begynder "Aben"?

Genkender du den sætningskonstruktion som sangen begynder med? Hvor kender du den fra?

Diskutér sammen med din sidekammerat hvilke sproglige kendetegn eventyr har. Du kan evt. undersøge eventyr i *GLØD*, eller finde og undersøge eventyr du kender fra før. Find så sammen fem typiske eventyrtræk, og find eksempler på dem og skriv eksemplerne nedenfor.

1.
2.
3.
4.
5.

Vælg opgave **A** eller **B**, og skriv **200–250 ord** på dansk

- [illegible]

"Det første møde" (1944)

af Tove Ditlevsen

Opgave A

På illustrationen til novellen "Det første møde" på side 157 i *GLØD* ser vi en port som er indgangen til Bakken. Hvad er "Bakken"? Arbejd sammen to og to, og giv et bud på hvilken rolle Bakken spiller i novellen?

I femte linje står der "ganske vist hade hun lovet det" og lidt længere nede står der "et kast med hodet". Ordene "hade" og "hodet" skriver Tove Ditlevsen mere udtalenært end de normalt skrives. Hvordan skrives de ord i dag ifølge *Retskrivningsordbogen*, som Dansk Sprognævn udgiver? Slå ordene op på <https://dsn.dk/retskrivning>.

På samme side står et ord som normalt skrives "ligesom". Hvordan skriver Tove Ditlevsen det?

Læs hele novellen, og markér undervejs ord som du lægger mærke til og som er skrevet anderledes end du er vant til. Hvilke ord er det?

Sammenlign så de ord du har fundet med din sidekammerats ord, og notér alle jeres ord:

Kan du komme i tanker om en islandsk forfatter som også har sin egen måde at stave mange ord på? Husker du eller kan du finde nogle konkrete eksempler? Hvad er det specielle ved vedkommendes måde at stave på?

Opgave B

1. Hvor har de unge mennesker i novellen "Det første møde" (side 157–159 i *GLØD*) aftalt at mødes?

2. Hvordan mødtes de unge mennesker?

3. Hvad betyder udtrykket "at sætte næsen op efter noget" (side 157 i *GLØD*)?

4. Hvem er Jonna?

5. Hvad havde Børge og de andre prøvet for længst?

6. Hvor foreslår pigen at de skal gå hen?

7. Hvilke fremtidsdrømme har pigen?

8. Hvad har den unge mand i lommen?

9. Hvorfor har pigen ikke så meget lyst til at lægge sig ned?

10. Hvad er pigen lidt bange for?

11. Hvordan slutter novellen?

12. Hvordan kunne du give novellen en åben slutning?

13. Hvilken anden slutning ville du og din sidekammerat sammen vælge?

Opgave C

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Læs de fem spørgsmål under punkt 8 Perspektivering, og besvar dem ud fra novellen "Det første møde" på side 157–159 i *GLØD*.

Overvej også om du kan finde ud af hvordan novellen blev modtaget i samtiden da den udkom i 1944, gerne sammen med din sidekammerat. Du kan evt. søge inspiration i teksten "Socialrealister og kulturradikale" på side 137 i *GLØD*.

[illegible]

"Et brev fra Afrika" (1931)

af Karen Blixen

Opgave A

Hvad ved du om Karen Blixen? Du kan finde oplysninger i forfatterportrættet på side 160 i *GLØD* og i Blixens tekst på side 161–162. Hvad synes du er mest interessant ved Blixen? Og hvorfor?

Som titlen ovenfor vidner om, er Blixens tekst et brev. Hvem skrev Karen Blixen brevet til? Hvordan kan du se eller finde ud af hvem det er?

Er der træk ved ordforrådet som er særlig iøjnefaldende i brevet? Find 10 eksempler.

Og hvilke ortografiske træk ser vi i brevet som var typiske, da den blev skrevet i 1931? Nævn to typiske træk, og giv eksempler fra brevet. Du kan sammenligne ortografien – retskrivningen – i brevet med ortografien i en nutidstekst.

10 eksempler på iøjnefaldende træk ved ordforrådet:

To eksempler på tidstypiske ortografiske træk:

Hvordan ville du holde kontakten med familie og venner hvis du boede i Afrika?

Opgave B

1. Hvilke bekymringer udtrykker Karen Blixen i første afsnit af sit brev? (side 161 i *GLØD*)

2. Hvad fortæller Karen Blixen om Farah?

3. Hvem er "den største" af "alle de Idioter" som Karen Blixen har mødt i sit liv?

4. Nævn tre ting som Karen Blixen er glad for eller stolt af i sit liv i Afrika.

5. Hvorfor har Farah sovet i Karen Blixens seng?

6. Hvad fortæller Karen Blixen om vejret i slutningen af brevet?

7. Hvordan slutter brevet?

Opgave C

Forestil dig at du er en kendt forfatter i et eksotisk land.

Skriv et brev på et tomt ark (gerne brevpapir) til en i din familie, og fortæl om nogle store oplevelser og dine følelser knyttet til de oplevelser.

Husk sted, dato, en adressat, en afslutning, dit navn og andre typiske træk ved brev-genren.

Skriv ca. **200 ord** på dansk.

"Solen og Maanen" (1921)

af Knud Rasmussen

Opgave A

Læs fortællingen "Solen og Maanen" på side 165 i *GLØD*, og lav derefter din egen illustration til den.

Find oplysninger på nettet om hvor mange timer solen skinner hver måned gennem hele året i Grønland. Hvor stor forskel er der mellem nord og syd?

januar		juli	
februar		august	
marts		september	
April		oktober	
Maj		november	
juni		december	

Er der forskel på hvor lange dagene er i Island og Grønland om sommeren og om vinteren?

Opgave B

1. Hvad opdagede Maanen da han førte sin kvinde ud i lyset (side 165 i *GLØD*)?

2. Hvordan reagerede Solen på denne skam?

3. Hvordan er deres situation efter at de er kommet i himlen?

4. Hvordan er Solens liv om sommeren?

5. Hvordan er Månens liv om vinteren?

6. Hvad gør menneskene under "det store Mørke" (side 165 i *GLØD*)?

7. Hvordan ved menneskene at lyset kommer?

8. Hvad kalder menneskene "den store Sol" (side 165 i *GLØD*)?

Opgave C

Fortællingen "Solen og Maanen" er en mundtlig fortælling som er nedskrevet af en anden end den som fortæller. I Island har vi den samme fortælletradition i form af sagaerne.

Vælg en saga som du kender, og genfortæl den. Du kan begynde med at øve dig og fortælle den til din sidekammerat. Derefter kan du enten fortælle den til hele klassen, eller indtale den som lydfil og sende filen til din lærer.

Skriv **200 ord** på dansk.

"Fusijama" (1907)

af Johannes V. Jensen

Opgave A

Se nøje på sproget i "Fusijama" på side 169 i *GLØD*. Hvilke ord springer i øjnene? Hvad lægger du ellers mærke til?

Find 10 ord i teksten, og find ordenes modsatte betydning på dansk

lykkeligste	ulykkeligste

Opgave B

Fortæl hvad myten "Fusijama" handler om, med dine egne ord. Skriv ca. **100 ord** på dansk.

Opgave C

Fortæller, synsvinkel og perspektivering

Slå op på analysemodellens punkt 6 på side 13 i *GLØD*: Hvem er fortælleren i "Fusijama" på side 169 i *GLØD*? Og hvordan er fortællerens synsvinkel?

Brug punkt 8 i analysemodellen, og perspektivér.

Skriv **150 ord** på dansk.

"Gennem Rosenborg Have" (1899)

af Herman Bang

Opgave A

Se på titlen og illustrationen på side 175 i *GLØD*. Beskriv de personer du ser i illustrationen, og fortæl hvordan du tror at de er forbundet.

Opgave B

1. På hvilken årstid finder novellen sted?

2. Hvordan ændredes morgenen da personerne kom?

3. Hvordan kunne fortælleren se at personerne elskede hinanden?

4. Hvorfor kom fortælleren ikke i haven i en periode?

5. Da fortælleren ser kvinden igen, er hun alene. Hvad ser fortælleren i hendes øjne?

6. Hvordan var kvindens smil ved koncertribunen?

7. Hvad spørger fortælleren sig selv om?

8. Hvad tror du kan være grunden til at manden og kvinden ikke længere går sammen i Kongens Have?

Opgave C

Læs teksten "Det moderne gennembrud" på side 171–172 i *GLØD*. Slå så op på analysemodellen på side 13, og brug punkt 7 og 8 i modellen. Analysér novellen "Gennem Rosenborg Have" på side 175 i *GLØD* med fokus på titel, budskab og tolkning, og perspektivér til sidst til den litteraturhistoriske periode som novellen er fra. Skriv **200 ord** på dansk.

[illegible]

"Karens Jul" (1885)

af Amalie Skram

Opgave A

Se nøje på illustrationen til novellen "Karens Jul" på side 177 i *GLØD*.

Illustrationen refererer stilmæssigt til en verdenskendt norsk kunstner som var produktiv i samme periode som Amalie Skram. Kan du se eller finde ud af hvem det er? Og hvornår levede denne kunstner?

Disse ordformer finder du på novellens første side. Hvordan ville man skrive dem på moderne dansk?

Form i 1800-tallet	Moderne form
Lidet	
Kunde	
bleven	
skulde	
vented	
kunde	
ta	

Vælg **A** eller **B**.

Arbejd sammen to og to. Lav en kort samtale mellem politikonstablen og madam Olsen, og lad begge sige 3–5 replikker. Øv jer i samtalen, og sid gerne ryg mod ryg. Optag samtalen på telefon eller computer, og spil den for jeres klasse eller jeres lærer.

A. Konstablen ringer til Olsen for at fortælle at han har fundet den unge pige.

B. Konstablen ringer til Olsen for at fortælle at der er sket en ulykke eller en tragedie.

Opgave B

1. Hvorfor var hytten i "Karens Jul" på side 177–181 i *GLØD* blevet bygget?

2. Hvordan bliver årstiden beskrevet?

3. Hvad laver politikonstaben?

4. Hvad bliver han opmærksom på? (Der er to ting)

5. Hvad ser han gennem vinduet?

6. Hvad ser politikonstaben når han kommer ind?

7. Hvordan ser pigen ud?

8. Hvad beder pigen politikonstaben om?

9. Hvad fortæller pigen om madam Olsen?

10. Hvorfor kan pigen ikke få hjælp af barnets far?

11. Hvorfor vil pigen ikke melde sig til fattigvæsenet?

12. Hvorfor tager politikonstaben ikke pigen med på stationen?

13. Hvad ser politikonstaben når han kommer forbi næste nat?

14. Hvad sker der når politikonstaben kommer forbi juleaften?

15. Hvordan reagerer politikonstaben på tragedien?

Opgave C

Tid, sted og miljø

Slå op på analysemodellen på side 13 i *GLØD*. Læs spørgsmålene til punkt 4, og beskriv tid, sted og miljø i novellen "Karens Jul" på side 177–181 i *GLØD*.

Skriv **150 ord** på dansk.

[illegible]

"Vanddraaben" (1848)

af H.C. Andersen

Opgave A

Lyt til en moderne oplæsning af eventyret "Vanddraaben" på YouTube, og lyt først for at høre og forstå historien som en helhed. Lyt en gang mere, og notér nu de ord som du opfatter som nøgleord i din forståelse af eventyret. Det kan være ord som du kender og genkender, og ord som du forstår ud fra den kontekst de står i.

Genfortæl så eventyret i grove træk for din sidekammerat, eller optag det på din telefon og spil det for din lærer. Brug et par minutter på at genfortælle.

Opgave B

Sammenlign H.C. Andersens eventyr på side 185 i *GLØD* med Jens Monrads tolkning i tegneserien på side 186–187. Notér ca. 10 træk som er typiske for begge eventyr-versioner.

Skriv nu sammen med din sidekammerat stikord til et kort eventyr på **100 ord** (på dansk) om en vanddråbe eller en regndråbe. Skriv så hver et moderne eventyr. Brug gerne ord og udtryk som du har noteret i opgave A, og også gerne andre ord fra H.C. Andersens eventyr som du kender. Brug også nogle af de eventyrtræk du har fundet i din sammenligning i første punkt i opgave B. Byt eventyr, og læs hinandens eventyr op i en mindre gruppe.

Diskutér til sidst gerne hvilke ligheder I hver især lægger mærke til i hinandens eventyr, og notér dem. Overvej om der er ligheder som I opfatter som typiske for eventyrgenren.

Hvornår skrev H.C. Andersen sine eventyr? Hvor mange skrev han i alt? Hvorfor skrev han eventyr? Og hvilken periode i litteraturhistorien hører eventyrene til?

Skriv **200 ord** på dansk – om forfatteren, eventyrene og perioden.

[illegible]

"Epistel 452" (1748-54)

af Ludvig Holberg

Opgave A

Find i "Epistel 452" på side 191 i *GLØD* alle ord som er knyttet til at tekstens hovedtema "at flyve".

Opgave B

"Epistel 452" er formet som et brev til en ukendt person – og den person er nu dig. Teksten afslutter med formen "Jeg forbliver etc.".

Skriv et brev på **200 ord** på dansk til en ukendt modtager hvor du begynder på holbergsk manér og afslutter med nutidsformlen "Venlig hilsen".

I dit brev forestiller du dig at du kan flyve – som Holberg beskriver. Du bruger ordene fra opgave A og beskriver din erfaring med at flyve.

Opgave B (fortsat) – til "Epistel 452" på side 191 i *GLØD*.

Opgave C

Hvilken periode i litteraturhistorien tilhører Holbergs "Epistel 452"? Hvad er typisk for den periode? Nævn mindst fem kendetegn. Sammenlign så dine fund med din sidekammerats fund. Hvad har I fælles, og hvad evt. forskelligt?

I afslutningen på digtet "På café" på side 19 siger Amalie (Skram) til Ludvig (Holberg) at epistlen om at flyve ("Epistel 452") er "meget oplysningstidsagtig" (side 19). Undersøg sammen med din sidekammerat hvad det kan betyde, og skriv jeres konklusion nedenfor. Skriv ca. **100 ord** på dansk.

Opgave til forberedelse af mundtlig eksamen

Forbered dig på at analysere en litterær tekst, fx en novelle eller et eventyr, og brug punkterne nedenfor, og også gerne punkter fra analysemodellen på side 13 i *GLØD*.

Analysespørgsmål:

1. Forfatteren: navn og fødselsår (og evt. alder), baggrund, andre værker mm. – Du kan begynde med at notere stikord til et kort forfatterportræt, evt. inspireret af forfatterportrætter af dine yndlingsforfattere i *GLØD*.
2. Teksten: Hvad er titlen? Og hvornår udkom teksten første gang? Og hvor? I en samling eller et tidsskrift? Og er teksten evt. genudgivet senere?
3. Tid, sted og miljø: Hvornår foregår historien? Og hvor? Hvad kendetegner miljøet? Hvilken betydning har tiden? Stedet? Og miljøet?
4. Kort personkarakteristik – af hovedperson(er). Hvem er hovedpersonen? Eller er der flere? – Se også punkt 5 i analysemodellen i *GLØD*.
5. Plot: Hvad er det vigtigste i teksten? Og hvorfor? – Plot er tekstens essens, den centrale handling eller situation.
6. Budskab: Har teksten et budskab? Og hvad er det? Hvorfor? – Se også punkt 5 i analysemodellen.
7. Hvad betyder teksten for dig? Hvad fik du ud af at læse teksten og af at lave opgaverne? Hvad kan du lide ved teksten? Og hvad kan du evt. ikke lide?

Du kan enten optage din præsentation af en analyse og sende filen til din lærer, eller du kan holde din præsentation for din klasse og din lærer – og evt. få tilbagemelding i klassen, hvis du ønsker det.

Vær gerne forberedt på en samtale om din præsentation og præstation og evt. karakter. Da kan du lære af eksamenssituationen og blive endnu bedre til mundtlig fremlæggelse.

Du har **20 minutter** til din præsentation på mundtlig eksamen.

